

אומניג'ן ובריאות העדר דר' דורון טיומקין, וטרינר

- ב - 22 לאוקטובר 2006 החל אירוע של שלשולים ברפת.
- ב- 27 לאוקטובר, עם החמרת האירוע ונפילת חלב חדה, הוחלט, בעצה אחת עם הוטרינר, לבחון את יעילותו של התוסף "אומניגן".
- המינרן שניתן 56 גרם לפרה ליום.
- בתוך זמן קצר מדווח מנהל הרפת על שיפור והתייצבות בתנובת החלב.
- יש הסכמה לעריכת תצפית.

סיכום אירוע שלשולים בבקר בוגר רפת המפלים 10-12/06

ד"ר דורון טיומקין - הרופא המטפל

מיקום : רמת הגולן
גודל העדר: 800 פרות נחלבות
8 חצרות פתוחות עם שולחן האבסה
חלוקת בליל ממרכז מזון מקומי פעמים ביום
מאפייני הבליל : % 16.5 חלבון כללי
1.77 מגק"ל אנרגיה נטו לחלב

תיאור האירוע - 22/10/06

- 1 – פרות רפת המפלים סבלו משלשולים.
- 2 – ירידה מידית בחלב. כ-3500 ליטר חלב ליום.
- 3 – מצב הגופני של הפרות היה תקין.
- 4 – טמפרטורת גוף תקינה.
- 5 – התופעה קשורה ישירות לבליל מזון החולבות.
(עגלות צעירות שקיבלו בליל שלשלו, בוגרות שלא קיבלו בליל לא שלשלו).

בדיקה קלינית של הפרות

- 1 – תאבון הפרות תקין.
- 2 – טמפרטורת גוף תקינה.
- 3 – פעילות מעיים – רעשים נוזליים.
- 4 – בדיקת דם לספירה וספירה מבדלת – תקינה.
- 5 – בדיקת טפילי מעיים – לא נמצאו קוקסידיות או סלמונלה.
- 6 – כל בדיקה לגורמי שלשול הייתה שלילית.

1. מקור המזון – בליל מוכן במרכז מזון מקומי.

2. מרכיבי המזון נשלחו לבדיקת מספר רעלנים במעבדת המחלקה לטיב המספוא בית דגן שבמשרד החקלאות וכן במעבדות של מכוני התערובת אמבר וצמח – התשובות לא היו חד משמעיות.

1. ירידה מיידית של כ- 3.5 – 4 ליטר חלב לפרה ליום בכל העדר (מ- 35 ל- 31.5).

2. פרות בוגרות נפגעו בתנובת החלב עד
ל- 6 – 7 ליטר חלב ליום.

3. במבכירות הייתה ירידה של כ- 2 ליטר חלב לפרה ליום.

- 1 – התחלנו להשתמש באומניג'ן במינון 56 גרם עפ"י המלצות יצרן.
- 2 – אומניג'ן ניתן לכל העדר בבת אחת.
- 3 – לא בוצע שינוי נוסף בהרכב המזון.
- 4 – לא בוצע כל שינוי אחר נוסף.
- 5 – מתן האומניג'ן כלל גם לקוחות חיצוניים של מרכז המזון .

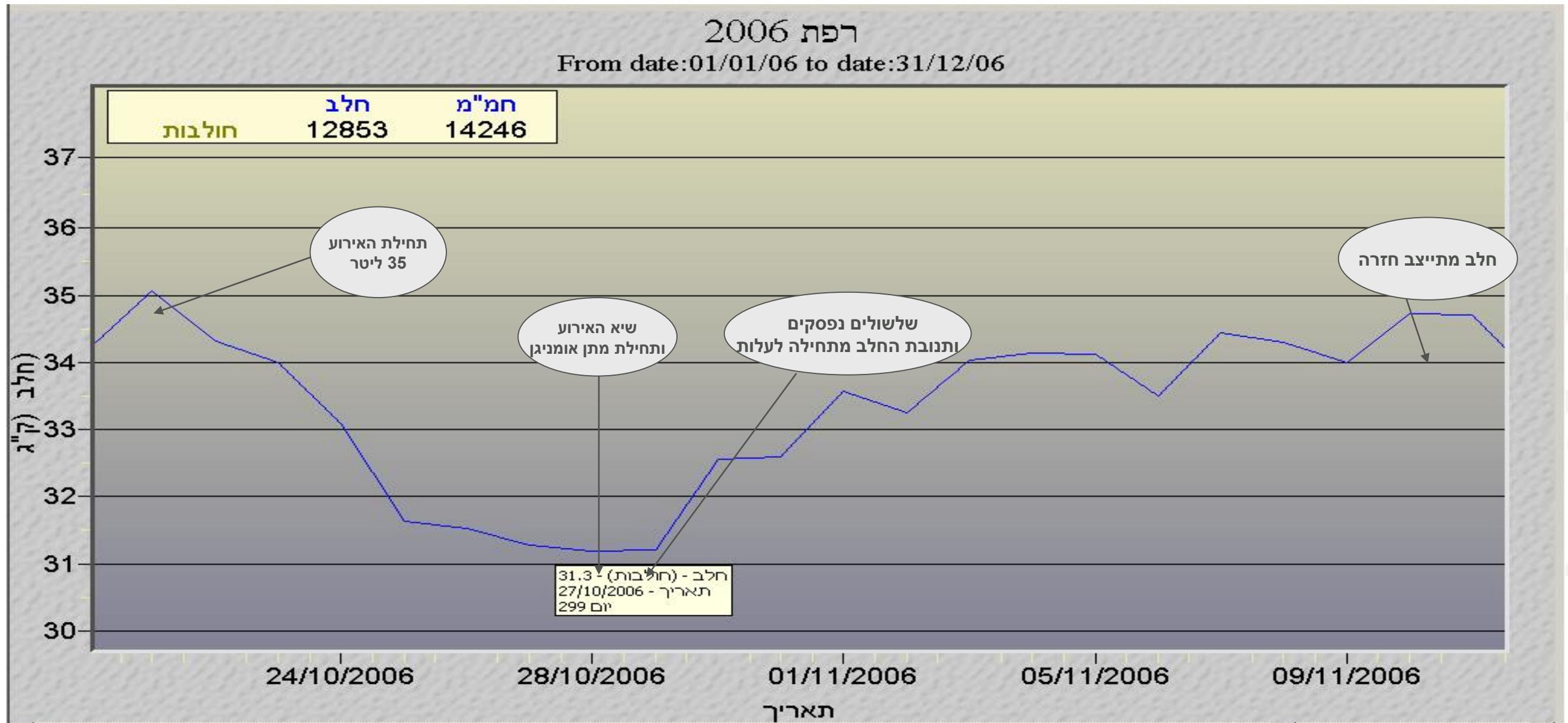
1 – השלשול הפסיק לחלוטין עם תחילת נתינת אומניג'ן לפרות.

2 – תנובת החלב החלה לעלות חזרה לרמות שלפני השלשולים ומעבר לכך.

3 – לא היה שינוי בצריכת המזון.

תיאור האירוע

22/10/2006 כלל העדר

14.11.06 מעבר לתצפית שדה

לצרכי לימוד ומחקר ראשוני, הוסכם להעמיד ברפת תצפית .
לצורך כך נבחרו 2 קבוצות דומות (5,6) של פרות בתחלובה שנייה
ושלישית, 100 בכל קבוצה.
קבוצה הניסוי המשיכה לקבל אומניגן במינון של 56 גרם לפרה לחודש
נוסף, ולאחר מכן הופחת המינון ל 28 גרם .
קבוצת הביקורת, המשיכה לקבל אומניגן לתקופה מוגבלת עד ה 8.12,
אז הופסק מתן התוסף.
ב 13.12, לצרכי התרשמות, הוחלט לחזור ולתת אומניגן, במינון של
56 גרם, לקבוצה שלישית (8) של 100 פרות בוגרות נוספות, שירדה
בחלב עם הפסקת מתן התוסף חודש קודם לכן.

תוכנית עבודה לבחינה פרטנית

מינון אומניג'ן (גרם לראש ליום)

ב- 14/11/06 הוחלט לבחון את אירוע השדה ומתן האומניג'ן

		תחלובה שנייה ושלישית	תחלובה שלישית ומעלה	תחלובה שלישית ומעלה
תאריך	כל העדר	קבוצה מס' 5	קבוצה מס' 6	קבוצה מס' 8
27/10/06	56	56	56	56
14/11/06	הפסקה	56	56	הפסקה
8/12/06		הפסקה	28	
13/12/06			28	56
25/12/06			28	הפסקה

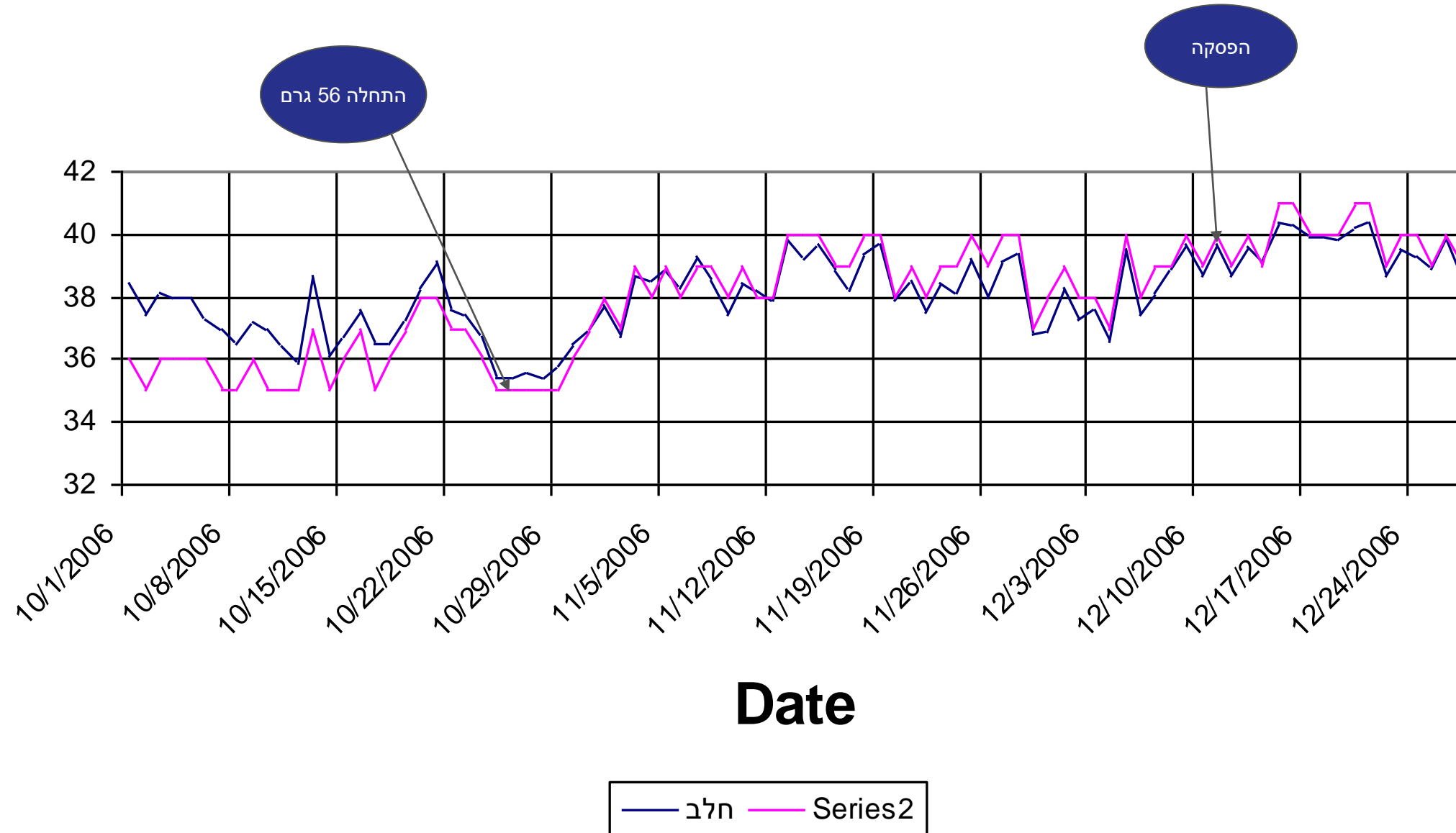
Omnigen; Group 5

היפוך במגמת החמ"מ

27.10-8.12.06 56g/D/H

(Milk&PCM)

Liter/day/head

Omnigen: Group 6

27.10-8.12.06

56g/D/H

8.12.06-25.12.06

28g/D/H

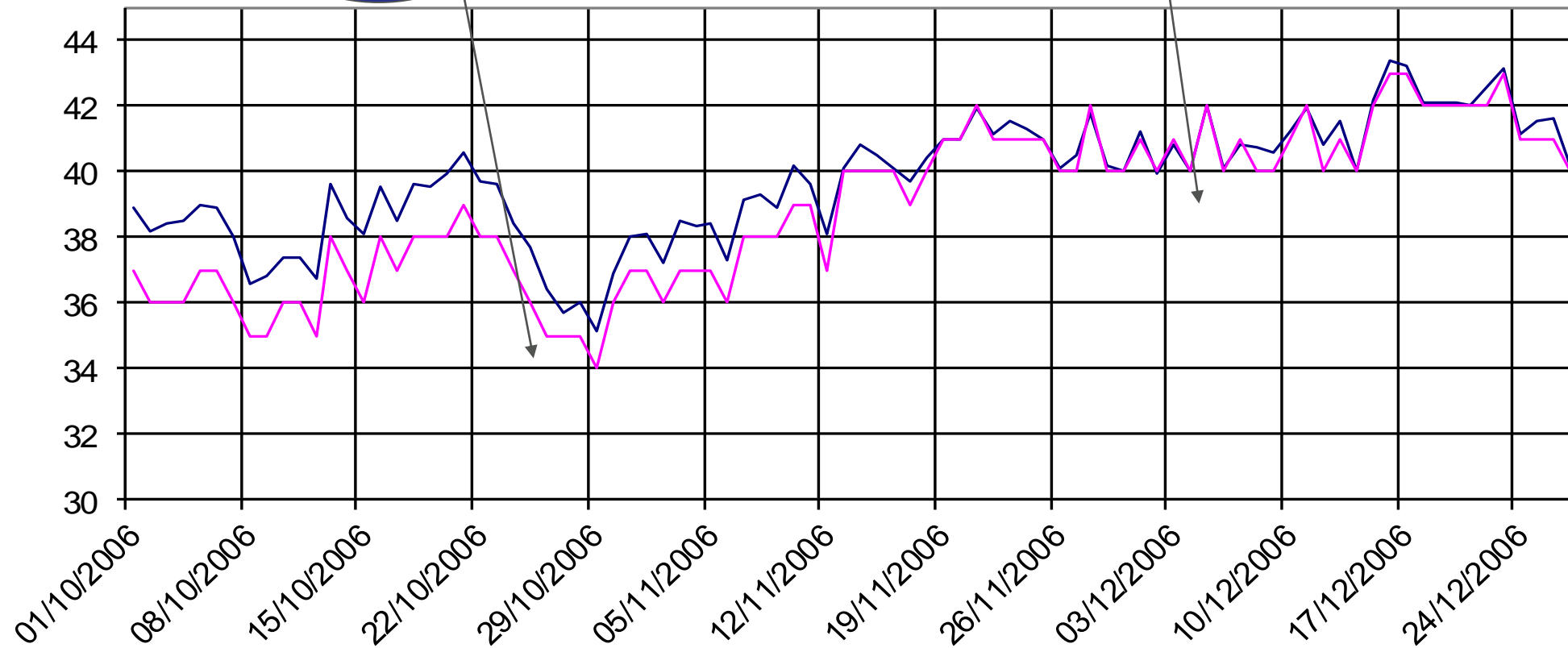
milk&PCM

היפוך במגמת החמ"מ

28 גרם

התחלה 56 גרם

Liter/day/head

Date

תנובה גבוהה יחסית לתחילת האירוע

חלב — חמ"מ

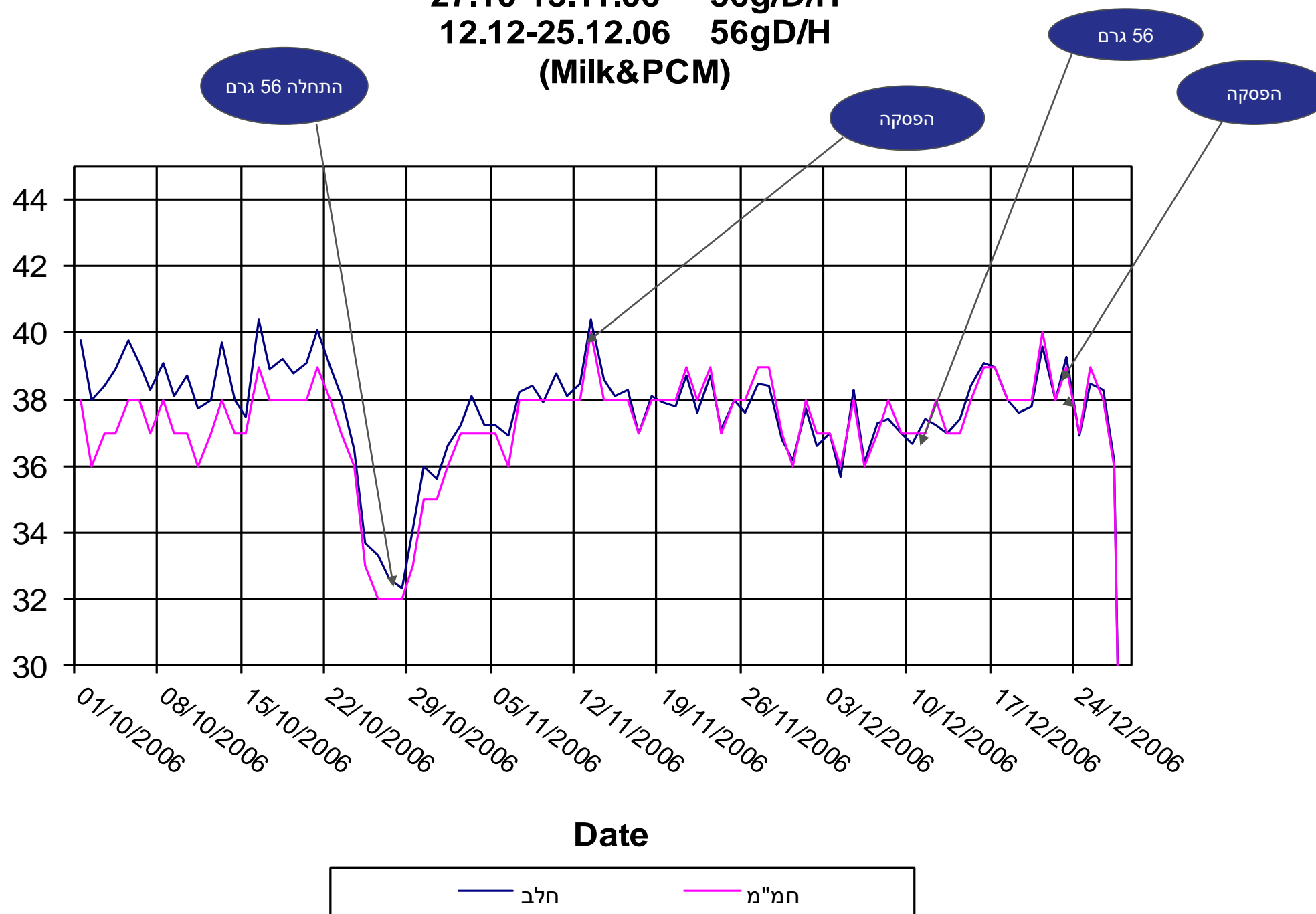
Omnigen: Group 8

27.10-13.11.06 56g/D/H

12.12-25.12.06 56gD/H

(Milk&PCM)

liter/day/head

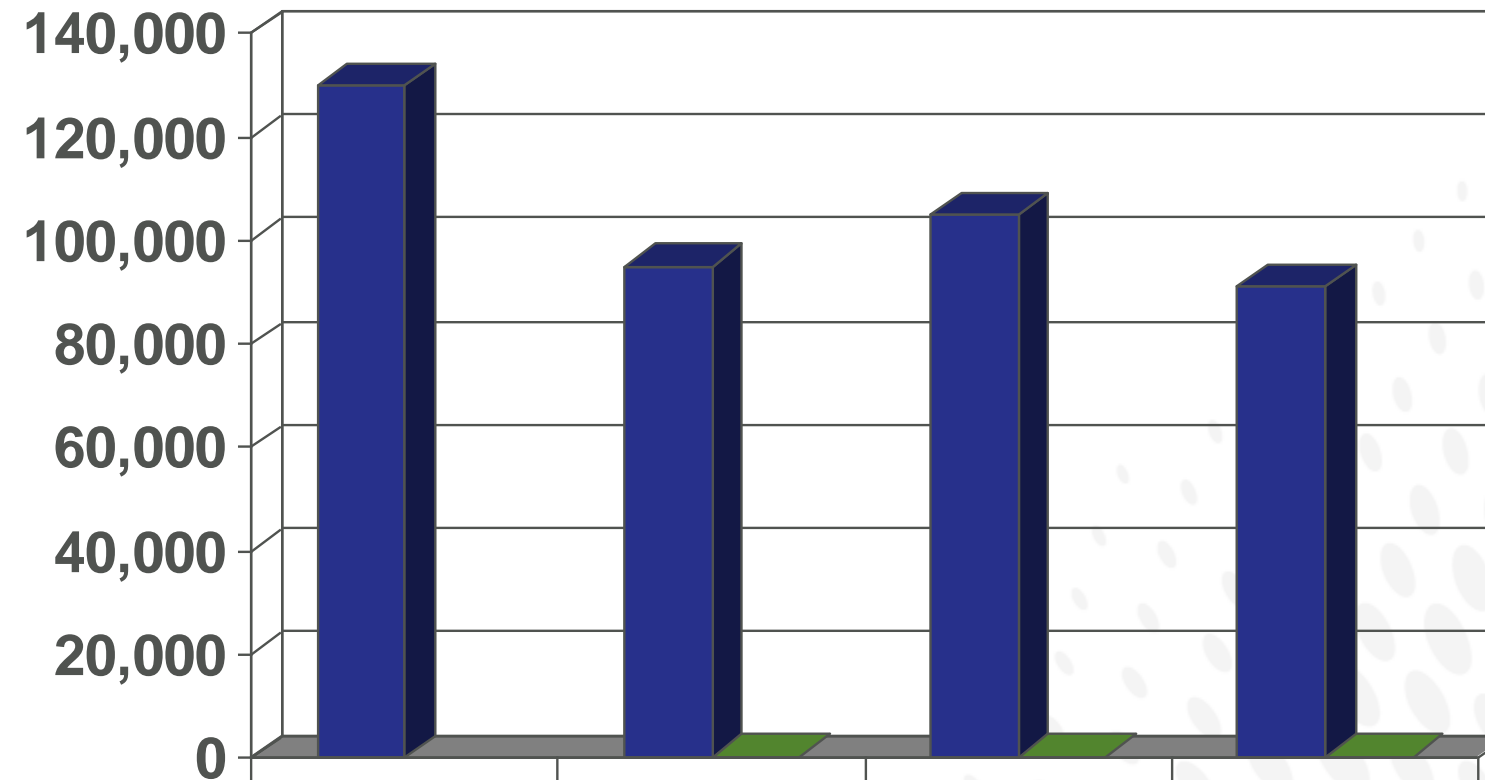
אומניגן ודלקת עטין

נבדק השינוי ברמת התאים הסומטיים בהשפעת מתן האומניג'ן כמדד לדלקות עטין.

ירידה ברמות תאים סומטיים בקב' הניסוי (6)

9-12/2006

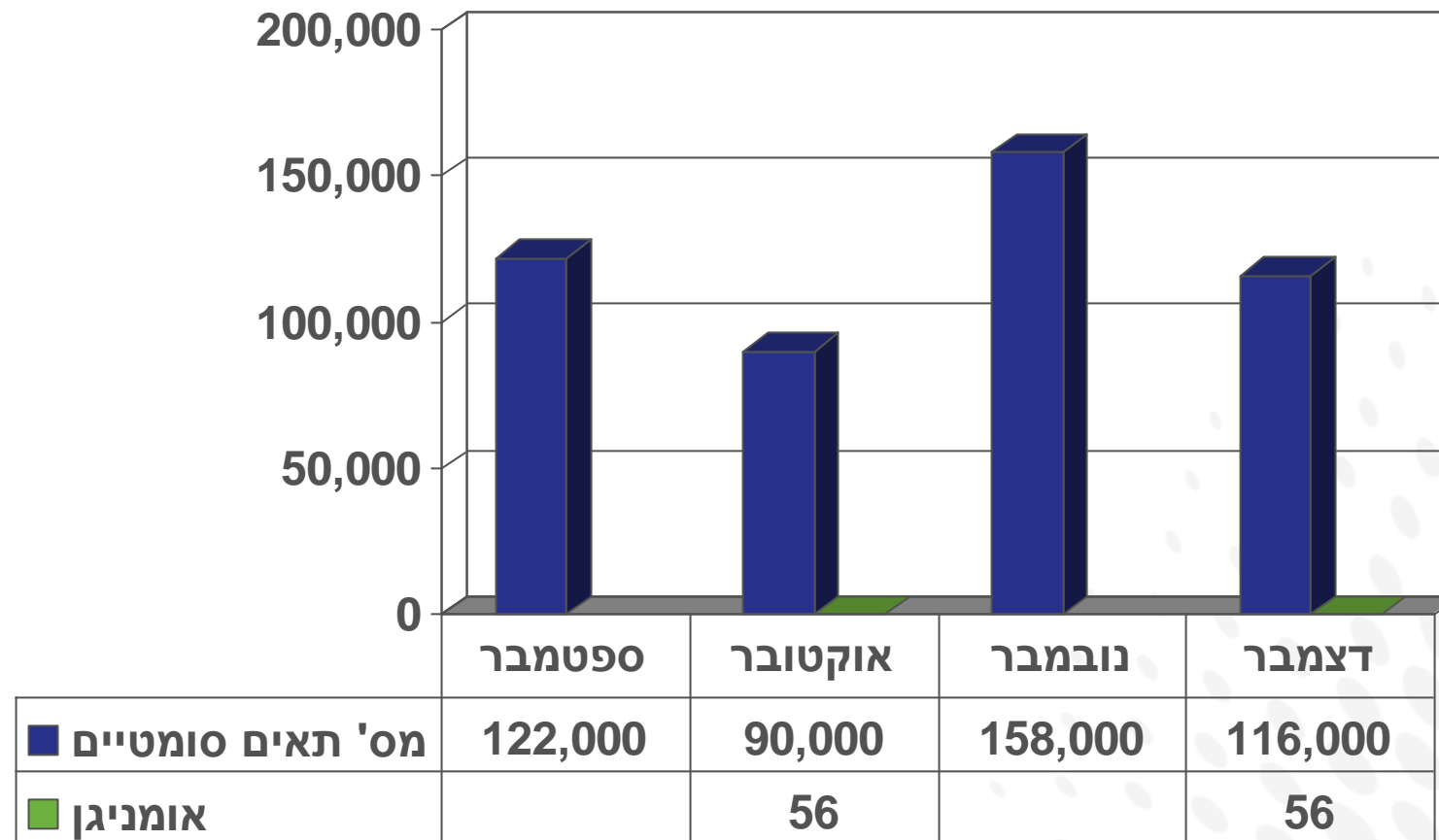
■ מס' תאים סומטיים	130,000	95,000	105,000	91,000
■ אומניגן		56	56	28

שינוי ברמות תאים סומטיים בקב' 8

9-12/2006

on off on effect

1 – בתאריך 24 בדצמבר, קבוצה מס' 6, שקיבלה אומניג'ן לאורך כל הדרך, הניבה 42 ליטר חלב ליום.

2 – קבוצה מס' 5, שלא קיבלה אומניג'ן בתקופה של 13 יום, ירדה בחלב.

3 – קבוצה מס' 8, שקיבלה בחזרה אומניג'ן לתקופה של 8 ימים, הניבה כ- 1.5 ליטר חלב נוספים

נתונים מעודכנים – 28/1/07

		מספר פרות	אומניג'ן גרם לראש	חלב ממוצע ליום (ק"ג)	צריכת ח"י (ק"ג)
קבוצה 1	בוגרות	106	לא	38.2	25.0
קבוצה 2	מבכירות	107	לא	32.8	21.0
קבוצה 3	ממליטות	43	לא	30.0	----
קבוצה 4	מבכירות	105	לא	31.5	22.0
קבוצה 5	המלטה שנייה	113	לא	37.0	24.0
קבוצה 6	בוגרות	103	28	39.3	26.4
קבוצה 7	מיון	103	לא	24.6	22.4
קבוצה 8	בוגרות	94	לא	37.7	25.6

- עם סיום תצפית השדה ברפת "המפלים", הוחלט לעבור לשימוש מסחרי שוטף בתוסף לכל פרות העדר גבוהות התנובה.
- לאחר תקופה, בוצע לכל העדר טילוף שנתי.
- מספר הפרות שנמצאו עם דלקת טלפיים היה נמוך משנה קודמת (20 מקרים לעומת 120 מתוך 800 שנבדקו).

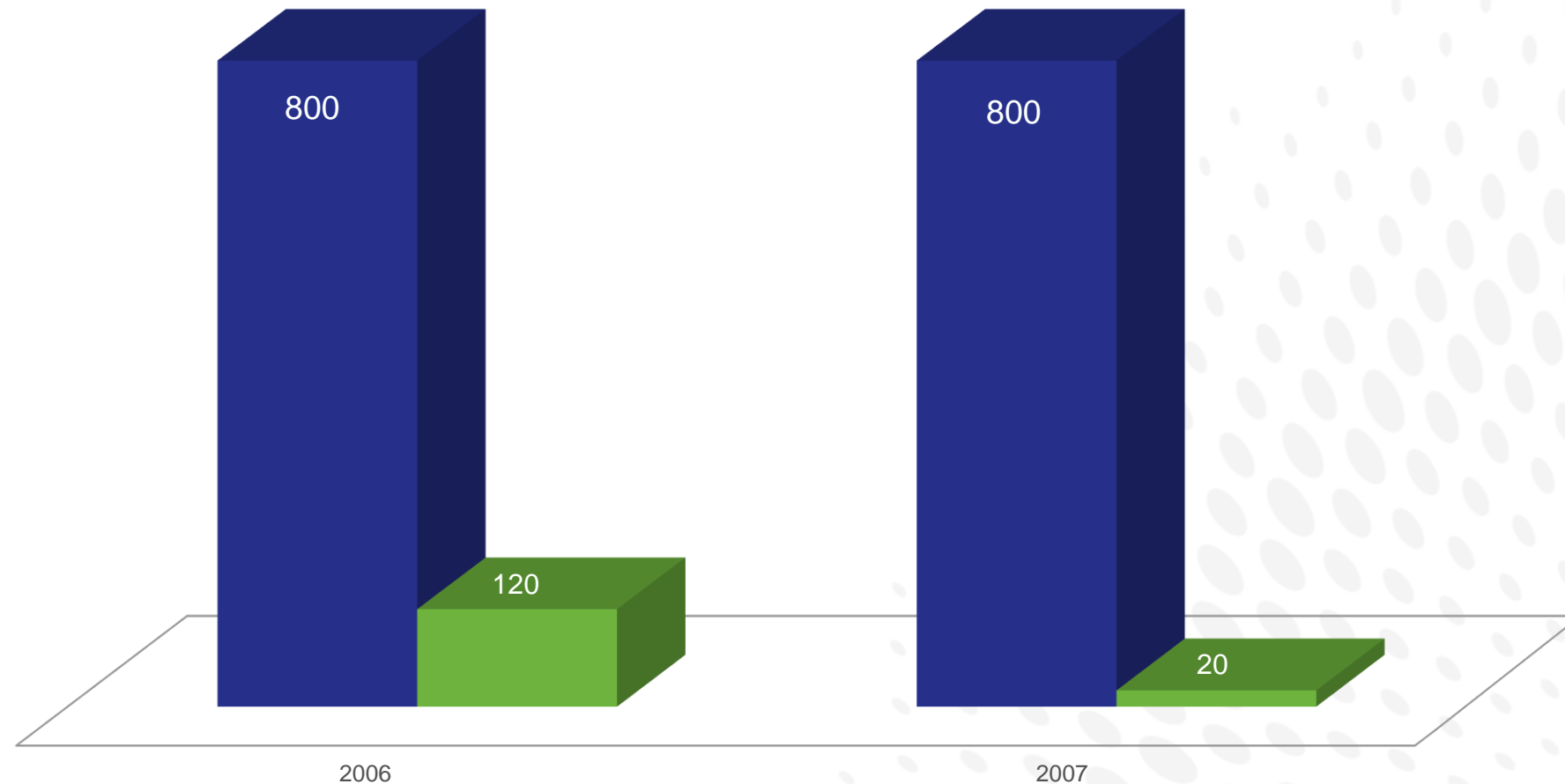
השפעת אומניג'ן על אירועי דלקת טלפיים

ירידה של 84% במספר המקרים

רפת יונתן - דלקת טלפיים לאחר טילוף

■ עדר ■ דלקת

תוצאות טילוף פברואר 2008

- 900 פרות עברו טילוף.
 - מתוכם 40 פרות בלבד עם פטרייה (דלקת בין טלפיים).
 - 0% נגיעות דלקת עור הטלף (פנריציום).
 - הערה - העדר לא קיבל שום טיפול מיוחד מאז הטילוף הקודם בקיץ.
- לסיכום -
- למרות צפיפות יתר בעדר לא חלה שום הרעה בבריאות הטלפיים
ונשמרה הרמה הטובה.

- לאחרונה נבדקה השפעת האומניג'ן גם בפרות בתקופת המעבר במטרה לבחון את השפעת התוסף על מחלות המלטה.
- תקופת המעבר (3 שבועות לפני ו-3 שבועות אחרי ההמלטה) הינה התקופה בה נמצאת הפרה בשיא העקה. דרישות מזון מצד העובר, פחות מקום לכרס מלאה בחלל הבטן, תחילת הכנת העטין וייצור הקול וסטרום, המלטה, מעבר ליצור חלב ומנה חדשה ועוד.
- מהתרשמות ראשונית, ניתן לציין כי מספר אירועי מחלות ההמלטה ברפת המפלים הופחת בצורה משמעותית.

1. ניתן לאמור שמתן אומניג'ן עוזר באירוע של בעיות במערכת העיכול, הפסקת השלשול וחזרה לתנובה תקינה.
 2. מבדיקה זו ניתן גם ללמוד שאומניג'ן יכול להשפיע על רמת הסת"ס (הורדה).
 3. מניתוח דוחות טילוף עולה כי מאז ניתן האומניג'ן הייתה ירידה באירועי דלקות טלפיים, ומצב בריאות הטלף בעדר נשמר ברמה טובה למרות הגידול בצפיפות.
 4. ישנה התרשמות חיובית מהשפעת מתן אומניג'ן בתקופת המעבר על צמצום מחלות המלטה.
 5. תומך בהמשך מתן אומניג'ן באופן שוטף לכלל העדר, כולל תקופת המעבר.
 6. מתכוון להמשיך וללמוד את השפעת האומניג'ן על תופעות דלקתיות ומצבי עקה אחרים בעדר.
- חתום: דר' דורון טיומקין